

Prædiken til 17. søndag efter trinitatis

Luk. 14, 1-11

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas: Engang på en sabbat var Jesus kommet ind for at spise hos en af de ledende farisæere, og de sad og holdt øje med ham. Da stod der foran ham en mand, som led af vand i kroppen, og Jesus spurgte de lovkyndige og farisæerne: »Er det tilladt at helbrede på sabbatten eller ej?« Men de sagde ingenting. Så rørte han ved manden og helbredte ham og lod ham gå. Derpå sagde han til dem: »Hvis en af jer har en søn eller en okse, som falder i en brønd, vil han så ikke straks trække dem op, selv om det er på en sabbat?« Det kunne de ikke svare på. Da Jesus lagde mærke til, hvordan de indbudte udvalgte sig de øverste pladser ved bordet, fortalte han dem en lignelse: »Når du bliver indbudt til et bryllup, så sæt dig ikke øverst ved bordet. Måske er der indbudt en, der er fornemmere end du, og så kommer han, der har indbudt jer begge, og siger til dig: Giv ham din plads! Så må du med skam indtage den nederste plads. Nej, når du bliver indbudt, gå da hen og sæt dig på den nederste plads, så at han, der indbød dig, kan komme og sige: Min ven, sæt dig højere op! Så bliver du hædret i alle gæsternes påsyn. For enhver, som ophøjer sig selv, skal ydmyges, og den, der ydmyger sig selv, skal ophøjes.«

Engang på en sabbat var Jesus kommet ind for at spise hos en af de ledende farisæere, og de sad og holdt øje med ham. Da stod der

foran ham en mand, som led af vand i kroppen, og Jesus spurgte de lovkyndige og farisæerne: »Er det tilladt at helbrede på sabbatten eller ej?« Men de sagde ingenting. Så rørte han ved manden og helbredte ham og lod ham gå. Derpå sagde han til dem: »Hvis en af jer har en søn eller en okse, som falder i en brønd, vil han så ikke straks trække dem op, selv om det er på en sabbat?« Det kunne de ikke svare på.

Da Jesus lagde mærke til, hvordan de indbudte udvalgte sig de øverste pladser ved bordet, fortalte han dem en lignelse: »Når du bliver indbudt til et bryllup, så sæt dig ikke øverst ved bordet. Måske er der indbudt en, der er fornemmere end du, og så kommer han, der har indbudt jer begge, og siger til dig: Giv ham din plads! Så må du med skam indtage den nederste plads. Nej, når du bliver indbudt, gå da hen og sæt dig på den nederste plads, så at han, der indbød dig, kan komme og sige: Min ven, sæt dig højere op! Så bliver du hædret i alle gæsternes påsyn. For enhver, som ophøjer sig selv, skal ydmyges, og den, der ydmyger sig selv, skal ophøjes».

Den mest kendte af skabelsesberetningerne i Det gamle Testamente fortæller om fryd og

stor glæde. Gud glædede sig over sit værk og så, at alt var såre godt, og for at der også blandt mennesker skulle være rum for undren og taknemmelighed, blev den syvende dag helliget. Og Jesus gentager dette, når han siger, at sabbatten er til for menneskets skyld, ikke omvendt!

Men lov og praksis blev en anden, sabbatsbuddet blev besværligt. Det handlede ikke længere om at være glad og fri. Det handlede om, hvad man skulle og ikke måtte. Det blev en tvang at holde fri, og så er der ikke noget at glædes over, thi det hele afhæng af, hvad man selv kunne og skulle.

Så er det, Jesus gør oprør mod denne holdning, eller han vender tilbage til den oprindelige forståelse af sabbatten, at den er til for menneskers skyld, en understøttelse af deres fryd og glæde.

Det vil vist være en tilsnigelse at påstå, at vi i dag ligner farisæerne, ej heller er der noget i vores samtid, som ligner Jesu opgør med dem. Vi har ikke en sabbat, vi har en søndag, og med den og vores forhold til den er det helt anderledes. Ganske vist oplever vi nu den længere og længere weekend som en fryd. Det er dér, vi fryder os, eller – med nutidens sprogbrug, vi kobler af, åbner en flaske vin og steger en god bøf, glemmer klimakrise og oksekødets indflydelse på den, flygtningeproblemer og hjemlige politiske slagsmål. Man er bare til, eller bilder sig ind at være det!

Og ikke et ondt ord om det, man er dog selv en del af det hele, men Bibelens tale om fryd og glæde er meget langt væk. Den er tværtimod undertrykt, for dengang handlede det ikke om at slappe af fra hverdagens slid og

stress, om end hverdagen ellers var betydelig mere barsk end nu om dage. Men sabbatten, denne sidste dag i ugen var den dag, hvor opgaverne, pligterne, hele livet fandt sin sammenhæng og perspektiv. Her vandt hverdagens sin dybde. Hverdagen fik en højtid over sig, eller en mening, hvor man fik forkyndt, hvad der bandt det hele sammen og gjorde det værd at leve.

Og det er også meningen med vores søndag, og meningen med søndagens kirkegang. Om søndagen skulle man hente mod til livet i hverdagen. Man skulle høre om Gud og hans kærlighed, og deraf få lyst og glæde til alle de nære opgaver, der lå og ventede på én i den næste uge.

Nu er det ofte således, at vi skutter os lidt mandag morgen. Vi har måske mest af alt lyst til at trække dynen op over hovedet og blive, hvor vi er, indtil det bliver fredag igen.

Og vi har årsager nok til at føle sådan. Det er medierne fyldt med. Vores forjagede tid, dens stress, konkurrencevilkåret, og vi forfalder nemt til en længsel efter ”de gode gamle dage”, hvor der var ro og tid til at være til! Men årsagen til vor glemsomhed er ikke udelukkende et tidens vilkår, men noget grundmenneskeligt. Det hænger sammen med ikke tidens, men menneskelivets flygtighed som sådan. Så egentlig er det forunderligt, at vi indimellem alligevel oplever vor egen undren, og andres med.

For godt tyve år siden prædikede jeg ved gudstjenesten i den danske kirke i New York. Jeg havde gjort det allerede ti år før, og begge gange var det faktisk en stor oplevelse. At træde ind i en dansk sammenhæng,

der ellers i alle henseender var en del af en helt anderledes verden, - på godt og ondt! Efter gudstjenesten var der kirkefrokost i kirkens hyggelige gård, og jeg kom til at sidde ved siden af en dansk dame, der var amerikansk gift og nu i mange år havde boet i denne gigantiske metropol. ”Jeg må herhen for at blive fastholdt i en sammenhæng, der er dybere end tid og sted”, sagde hun. ”Her bliver jeg ikke alene mindet om mine danske rødder, men om de forudsætninger, der rækker ud over mit hverdagsliv, både i tid og rum”.

Hun anvendte ikke udtrykket ”undren”, men hun formulerede en tro på nødvendigheden af et håb og en glæde, der ikke lever alene af glædelige glimt i en barsk og måske indimellem grå hverdag. For hun kendte til den undren, der kommer fra den dybeste sammenhæng i livet. Som billedlig talt finder sit udtryk i søndagen, eller de mange søndage. Hvor dagsordenen er en anden end i hverdagslivet. Hvor vi måske fatter, at det jo slet ikke står til os at finde eller bringe mening i livet eller overskue det. Det vidste den gammeltestamentlige jøde også. Derfor havde han brug for sabbatten, - til undren, taknemmelighed og glæde.

Det havde Grundtvig sandt for dyden også sans for. Derfor skrev han salmen, ”Hyggelig, rolig”, som jo netop er en gen-digning af en salme fra dengang, før sabbatten var blevet en byrde, hvor man vidste, at den var til for menneskets skyld, og ikke omvendt.

Om de mange døgne, hverdagslivet, der få mening af ”det gyldne ord”, der hæver sjælene op over byen og gør det sandt at være

menneske.

Kjeld Holm

Tidligere biskop over Aarhus stift og nuværende hjælpepræst i Bering valgmenighed

Salmer:

326 og 411.

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk